

12.04.2016

Valtiovarainministeriö
(vain sähköisesti
valtiovarainministeriö@vm.fi ja
juha.halonen@vm.fi)

Viite

VM/2348/00.01.03.00/2015 21.3.2016

Asia

KIRJANPITO- JA TILINPÄÄTÖSTEHTÄVIEN KESKITTÄMINEN VALTION TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PALVELUKESKUKSEEN

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ministeriöiltä lausuntoa vastuunjakomuutoksista lähinnä Palkeinen ja kirjanpitoyksiköiden välillä sekä tehtävien ja niiden tekemiseen käytettävien henkilötyövuosien siirroista Palkeille. Ulkoasiainministeriön vastaukset ovat seuraavat.

1. Lausumat vastuunjakoa koskevista ehdotuksista

Ulkoasiainministeriö puoltaa tehtyjä ehdotuksia. Ehdotukset vastaavat ulkoasiainministeriön käsitystä siitä, mihin suuntaan taloushallintotehtävissä on edettävä tuottavuuden kehittämiseksi. Ulkoasiainministeriö huomauttaa kuitenkin, että jotkut sekä nykyisistä että esitetyistä vastuunjaoista eivät sellaisenaan ole käytössä eikä mahdollisesti voida ottaakaan käyttöön ulkomaantoiminnoissa. Tämä koskee sekä taloushallinnon että henkilöstöhallinnon prosesseja. Taloushallinnon osalta KITI-hankkeessa on kuitenkin ulkomaantoimintojen alajaosto, jonka työ on alkanut ja jatkuu myös syksyllä 2016. Ulkoasiainministeriö esittää, että vastuunjakoja voitaisiin vielä täsmentää ao. alajaoston työn tuloksilla syksyn 2016 aikana sekä myöhemminkin, kun saadaan riittävästi kokemuksia uusista toimintamalleista.

Ulkoasiainministeriö joutuu tekemään aikanaan poikkeuslupaesityksiä vastuunjakoihin ainakin toiminta-alueista, joissa on käytössä runsaasti vaihtoehtoisia TA-tilejä, toimintoja ja projekteja. Yhdessä määriteltävien ulkomaantoimintojen prosessien osalta ulkoasiainministeriö esittää, että ne eivät olisi poikkeuslupakäsiteltäviä, vaan otettaisiin selkeästi osaksi valtion yhteisiä prosessi- ja vastuukuvauksia.

2. Esitetty siirrettävä henkilöstömäärä

VM:n kysymys:

Arvio siitä, vastaako lakiluonnoksen ja vastuunjakotaulukoiden mukaisten tehtävien siirto Palkeisiin liitteessä 5 arvioitua hallinnonalalta Palkeisiin siirrettävän henkilöstön määrää. Liite 5 on sama kuin valtiovarainministeriön ministeriöille 26.10.2015 lähettämän lausuntopyyntöä liite.

UM:n vastaus:

UM uusii aiemman käsityksensä siitä, että liitteessä 5 esitetty siirrettävä määrä ei vastaa todellista tilannetta.

Vastaamattomuuden keskeiset syyt ovat:

- Arvioitu siirrettävä htv-määrä on 7 htv. Tästä ilmeisesti noin 1 htv on laskettu keskitetyn talousyksikön osalle ja noin 6 htv ns. substanssiyksiköille.
- Keskitetyn talousyksikön siirron osalta laskentaperusteena olleen vuoden 2014 tietojen (2,4 htv) osalta meillä oli poikkeuksellisen korkean työmäärän vuosi joh-tuen Kiekun käyttöönotosta, sen keskeneräisyydestä ulkomaantoimintojen puut-teellisuuksien johdosta sekä ylimääräisestä selvitystyöstä koko loppuvuoden ai- kana. Normaalitaso on noin 1,9 htv, mistä varsin suuri osa on ulkomaanedustus- tojen ohjausta, neuvontaa kirjanpidon ulkomaantoimintojen erityispiirteiden osal- ta. Tätä ei saada kokonaan siirrettyä Palkeille asiaan liittyvän erityisosaamisen, kokemuksen tarpeen ja suuren määrän pieniä yksiköitä (yli 90 edustustoa) joh- dosta. Oikea siirrettävä määrä olisi ehkä jopa alle 0,5 htv. UM pyrkii kuitenkin osana omaa edustustautumisen tavat ja mallit –hankettaan (TAMA) muutoinkin keskittämään kaikkia tukitoimintoja Suomeen, ja tässä yhteydessä voi osoittau- tua sekä mahdolliseksi että toiminnallisesti järkeväksi noin 1 htv:n siirto Palkeille, mikäli Palkeet osallistuu ulkomaantoimintojen tulevan toimintamallin kehittämi- seen kanssamme.
- Substanssiyksiköiden osalta laskentaperusteena olleen 14,1 htv:n osalta on il- moitetun laskentalogiikan mukaan päädytty n. 6 htv:n määrään. Tältä osin eroa- vaisuuksiksi nousee muutama asia.
 - UM:llä kirjanpidon ja tilinpäätöksen htv-arvioissa on mukana koko organi- saation vuosiraportointiin, toimintakertomukseen ja hallituksen vuosikerto- mukseen liittyvät valmistelut, ja niiden osalta UM:n substanssiyksiköissä olevia tehtäviä ei juurikaan olla siirtämässä Palkeille. Varsinaisen tilinpää- töksen osalta tehtäviä sen sijaan on siirrettävissä siten kuin uusitun tehtä- vänjaon osalta on tarkoitettukin.
 - Edustustojen osalta tulee aina olemaan välttämätöntä suorittaa joitakin kir- janpitoon liittyviä tehtäviä, selvityksiä ja mahdollisiin korjauksiin liittyviä valmisteluja edelleen paikan päällä, esimerkiksi pankkitilien ja käteisen saldoihin liittyen. UM ei kykene edes sisällään tehtäviä keskittämällä koko- naan keventämään edustustoiissa tapahtuvaa tähän liittyvää työtä. Tästä aiheutuu, että UM:n kirjanpitoyksikön osalta selvästi keskimääräistä pie- nempi määrä kirjanpitoon liittyvistä tehtävistä on siirrettävissä Palkeille.
 - UM arvioi substanssiyksiköiden osalta mahdolliseksi siirrettäväksi määräk- si noin 1-3 htv riippuen siitä, mitä toimintoja ulkomailta saadaan keskitettyä ja mitkä niistä ovat sellaisia, mitkä Palkeet voi ottaa hoitaakseen.

Ulkoasiainministeriö arvioi edelleen Palkeille siirrettäväksi tai muutoin supistettavaksi mahdollisen kokonaishenkilötyövuosimäärän olevan tosiasiaa yhteensä noin 2-4 hen- kilötyövuotta riippuen siitä, miten KITI-hankkeen ulkomaantoimintojen alajaostossa teh- tävien Palkeille siirtyvät osat saadaan suunniteltua ja toteutettua. Ulkoasiainministeriö esittää, että Palkeille siirrettävä tai muutoin UM:ltä supistettava taloushallinnon htv- määrä määritetään vasta siinä yhteydessä, kun ulkomaantoimintojen alajaosto saa val- mistelluksi ehdotuksensa tuleviksi toimintamalleiksi.

Kyseisiä tehtäviä hoitavia henkilöitä ei voida virkoineen siirtää Palkeisiin. Näiden tehtä- vien nykyisistä hoitajista vain 1 henkilö on sellaisessa virassa, jonka tehtävä on määri- tetty erityisvirkana ao. tehtävälohkolle ja voitaisiin siirtää Palkeiden palvelukseen. Kaikki muut tehtäviä hoitavat henkilöt ja heidän virkansa ovat UM:n virkajärjestelmässä ns. yleisuran viroissa, mikä tarkoittaa sitä, että ao. henkilöiden tehtävät ovat yleisiä ulkoasi- ainhallinnon tehtäviä, ja heidät määrätään rotaatiokierroksissa uusiin tehtäviin eri toimin- toihin. He vain sattuvat tällä hetkellä olemaan kyseisissä osittain taloushallintoa sisältä- vissä tehtävissä, mutta niiden hoitamisen johdosta eivät ole siirrettävissä vastaaviin py- syviin tehtäviin UM:n virkajärjestelmän ulkopuolelle. Tämä sama tilanne nousi esille jo VNHY:n pystyttämisen aikana, ja johti erilaisiin poikkeamiin virka- ja henkilösiirroissa.

Ulkoasiainministeriöllä ei ole kuitenkaan aikomuksena säilyttää kyseistä määrää taloushallintotehtäviä hallinnonalalla. Todennäköisin saavutettavissa oleva lopputulema tehtävien supistuksista ja siirroista Palkeille lienee se, että:

- Palkeisiin siirtynee mahdollisesti vain 1 tehtävä ja sitä hoitava henkilö
- Mahdollisen vapaaehtoisen ilmoittautumismenettelyn kautta saattaa ehkä muutamia henkilöitä olla halukkaita tai kiinnostuneita siirtymään Palkeisiin ilman siirtovelvollisuuttakin.
- Ulkoasiainministeriö supistaneee omaa htv-määräänsä 1 Palkeisiin siirtyvän tehtävän lisäksi useilla henkilötyövuosilla tehtävistä, joissa osa työstä on taloushallintoa. Pääosa lakkautettavista tehtävistä tulee UM:n oman keskittämiskehityksen myötä olemaan edustustoissa paikallisesti palkattujen henkilöiden tehtäviä.
- Muilta osin UM:n rotaatiojärjestelmässä supistuvia tehtäviä hoitavat henkilöt kohdennetaan toisiin tehtäviin ministeriössä ja edustustoissa. Htv-supistukset hoidetaan eläköitymisen ja keskitettyjen rekrytointikurssien supistamisen avulla.

3. Muut mahdolliset ministeriön käsityksen mukaan olennaiset seikat asian valmistelussa.

Taloushallinnon tehtävien kokonaisuudessa ulkomaantoiminnot ovat valtion yhteisiä ratkaisuja suunniteltaessa usein jääneet liian vähälle huomiolle, ja sen johdosta sekä prosesseihin että välineisiin liittyvät ratkaisut on jouduttu ottamaan käyttöön varsin suurella ylimääräisellä työmäärällä sekä käyttöönottojen aikana että käytön aikaisina selvittelyinä, toimintamuutoksina ja virheiden korjauksina. Tämä on tullut esiin mm. Rondon uuden versioiden että Kiekun käyttöönotoissa.

UM budjetoi, kirjaa ja maksaa yli 60 ulkomaan valuutalla. UM joutuu ohjeistamaan, kilpailuttamaan ja hoitamaan maksu- ja pankkiasiat itse ilman VK:n ja Palkeiden apua yli 60 maassa yli 75 eri pankin maakonttorin kanssa. Käytännön toimintatapojen ohjaus tapahtuu suoraan ministeriöstä käsin ja paljon paikallisia sopimisia ja järjestelyitä joudutaan tekemään paikallisesti edustustojen toimesta. UM joutuu myös erikseen luomaan poikkeavia, osittain manuaalisia taloushallinnon sekä palkkahallinnon ja palkanmaksun prosesseja yhteistyössä Palkeiden kanssa johtuen mm. prosessiin vaikuttavasta paikallisesta maksuliikenteestä sekä valtion yhteisten tietojärjestelmien toimimattomuudesta huonojen tietoliikenneyhteyksien maissa. Käytännön yhteistyö prosessien hoitamiseksi toimii kuitenkin erittäin hyvin Palkeiden kanssa ja kaikkiin haasteisiin on saatu haettua yhteisesti ratkaisut, jotka osittain kuitenkin poikkeavat yleisestä prosessimallista.

Valtion yhteinen välineistö ei tue kunnolla ulkomaantoimintoja, tietojen käsittelyä ja raportointia valuutoissa eikä ulkomailta käsin tapahtuvaa paikallista pankkimaksatusta. Edustustojen paikallisten valuuttamääräisten ostolaskujen kierrätys hoidetaan teknisistä syistä täysin poikkeuksellisesti muistiotositteilla ja tähän on teknisesti kirjanpidosta tilinpäätökseen –prosessia, vaikka asialla sinällään ei sitä ole vaan hankinnasta maksuun –prosessia. Näiden osalta ei myöskään ole käytössä valuuttamääräistä reskontraa, vaan maksujen valvonta on jouduttu tekemään paikallisesti manuaalisesti.

Ulkoasiainministeriö toteaa olevansa tyytyväinen siihen, että KITI-hankkeessa pyritään nyt yhteisvoimin ratkomaan ulkomaantoimintoihin liittyviä prosesseja siten, että löydetään toimivimmat ja valtion yhteisiin prosesseihin sopivimmat toimintamallit.

Talousjohtaja

Risto Hakoila

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Talousyksikkö

TAS-10 Risto Hakoila

Asiasanat KIRJANPITO, MAKSULIIKE

Hoitaa TAS-10

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi AVS-PAL; HAL-01; HAL-10; HAL-12; HAL-60

Laatija jakanut kirjaamo@valtiokonttori.fi, kirjaamo@palkeet.fi, maileena.tervaportti@valtiokonttori.fi, pet-
ri.makynen@palkeet.fi, mikael.mantila@palkeet.fi
